

บรรณานุกรม

- กมลพร สงมี. (2543). การถ่ายทอดความรู้ในการใช้สมุนไพรที่มีผลต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการพึ่งพาตนเอง. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กฤษฎา บุญชัย. (2540). พลวัตชุมชนล้านนาในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2533). การทำงานเพื่อพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน. ตำราประกอบวิชาหลักการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กาญจนา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. (2530). การพึ่งพาตนเอง ศักยภาพในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสานส์การพิมพ์.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2540). วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. เอกสารประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิตรลดา ชมบุญ. (2549). ปลุกและใช้สมุนไพรใกล้ตัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไพลิน.
- ฉลาดชาย รมิดานนท์. (2537). วัฒนธรรมกับความหลากหลายทางชีวภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่น.
- ฉัตรไชย โพธิ์พัฒน์. (2550). พืชผักสวนครัวปลูกง่ายๆ ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไพลิน.
- ชูเกียรติ ธีสุวรรณ์. (2535). ระบบการเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นภาคเหนือ. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูชาติ เหลี่ยมวานิช. (2537). เครื่องมือการเรียนรู้ในการดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชนชนบท. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถวิล ธาราโกชน์. (2532). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ธวัช ปุณโณทก. (2531). ทิศทางหมู่บ้านไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.

- นารี เจริญยิ่ง. (2551). พืชผักสมุนไพรต้านโรค. กรุงเทพฯ: ไทยควอลิตี้บุ๊กส์.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2536). การศึกษาชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์
พรินติ้งกรุ๊ป.
- บุญเทียน ประสานทอง. (2531). แนวคิดวัฒนธรรมชุมชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ: สภาคาทอลิก
แห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- ปกรณ์ จริงสูงเนิน. (2536). แนวคิดและแนวทางการดำเนินโครงการปกป้องป่าไม้เมืองไทยเพื่อ
เร่งรัดฟื้นฟูต้นน้ำลำธาร. ฝ่ายวิชาการ โครงการ รพด.
- ประเวศ วะสี. (2530). การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.
- เปรม แสงแก้ว. (2547). สมุนไพรกินได้ 100 ชนิด ต้านโรคบำรุงสุขภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ไพลิน.
- พรรณี ชัยยาโน. (2545). การอนุรักษ์แหล่งสมุนไพรเพื่อการรักษาแบบพื้นบ้านของชนเผ่าลาฮู
กรณีศึกษาบ้านแม่คำน้อย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ญภา ทวีทรัพย์เจริญ. (2540). การแพทย์แผนไทยสายใยแห่งชีวิตและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ:
สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- มนัส สุวรรณ. (2539). นิเวศวิทยาของมนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- มฤดี อภิโกมลการ. (2541). ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดความหลากหลายทางชีวภาพ. การค้นคว้าอิสระ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยศ สันตสมบัติ. (2542). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และ
ศูนย์ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยิ่งยง เทาประเสริฐ. (2537). ศักยภาพของภูมิปัญญาพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพ. สถาบันราชภัฏ
เชียงราย: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- ยิ่งยง เทาประเสริฐและธรา อ่อนชมจันทร์. (2537). ศักยภาพของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านการดูแลรักษาสุขภาพ กรณีศึกษา: การรักษากระดูกหักของหมอเมืองและการดูแลครรภ์ของชาวอำเภอจังหวัดเชียงราย . พิมพ์โดยสถาบันราชภัฏเชียงราย.
- วิมลรัตน์ วรรณพุกษ์. (2551). 100 สุดยอดสมุนไพรบำรุงสุขภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เพชรประกาย.
- วิสุทธิ์ ใบไม้. (2536). ความหลากหลายทางชีวภาพกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนพัฒนาท้องถิ่น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์.
- วันเพ็ญ สุรฤกษ์. (2523). เอกสารคำสอนวิชาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมพร พวงประทุม. (2543). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สมุนไพรเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพของชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือ: กรณีศึกษาชุมชนบ้านทุ่งยาว ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สามารถ จันทร์สุรย์. (2536). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบทเล่ม 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป.
- สุรเชษฐ์ เวชพิทักษ์. (2533). รากฐานแห่งชีวิต วัฒนธรรมชนบทกับงานพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.
- สุวรรณณี ไชยชนะ. (2547). กระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาด้านการจัดการความหลากหลายของพืชสมุนไพรชุมชนปกากะญอ: กรณีศึกษาบ้านหนองหลัก ตำบลตะเคียนปม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสาวภา พรศิริพงษ์และคณะ. (2539). สถานภาพและทิศทางการวิจัยการแพทย์แผนไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- เสถียร ฉันทะ. (2542). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของพืช

สมุนไพโร: กรณีศึกษาในวิถีชุมชนไทลื้อ จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เสรี พงศ์พิศ. (2534). ภูมิปัญญาชาวบ้าน. วัฒนธรรมกับการพัฒนาชนบท. เอกสารประกอบการ
สัมมนาวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เสรี พงศ์พิศ. (2536). คีนสู่รากเหง้า. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เทียนวรรณ.

อภิชาติ ขาวสะอาด, อัมมาร สยามวาลาและกอบกุล ราชะนาคร. (2538). ความหลากหลายของ
พืชพันธุ์. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย.

อภิญญา สุมาและคณะ. (2540). โครงการศึกษาหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักกับการจัดการ
ทรัพยากรป่าไม้ กรณีศึกษา: หมู่บ้านถวาย ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัด
เชียงใหม่. วิชาชุมชนทรัพยากร และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สาขาวิชาการจัดการมนุษย์
กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย.

อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์. (2540). ชุมชนและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม. เอกสารประกอบการสอน
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อินใจ วงศ์รัตนเสถียร. (2543). การศึกษาความรู้พื้นบ้านของหมอเมืองเกี่ยวกับสมุนไพโรและ
สิ่งแวดล้อม. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์
กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

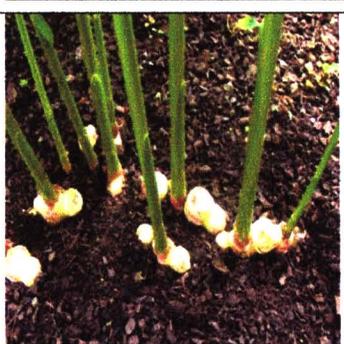
เอนก นาคะบุตร. (2525). ชนบทไทยในสามทศวรรษที่ผ่านมากับบทเรียนของภูมิปัญญาชาวบ้าน
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.

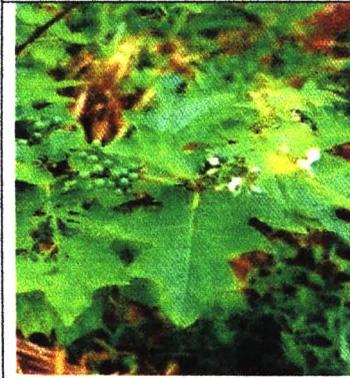
ภาคผนวก

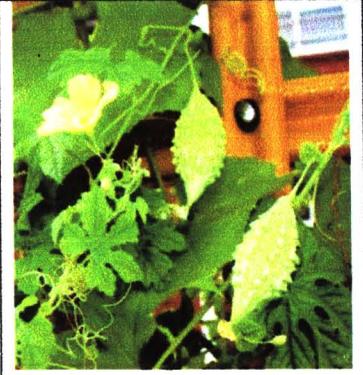
ภาคผนวก ก

รายชื่อพืชสมุนไพรในชุมชนแยกตามประเภทของการนำมาใช้ประโยชน์

1. การนำมาใช้ในด้านอาหารประกอบอาหาร

	<p>ชื่อภาษาไทย กระชายดำ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Kaempferia parviflora</i> Wall. Ex Baker</p> <p>ชื่อท้องถิ่น qhiav dub / เข็ญ ด้</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้อง / ท้องร่วงรุนแรงที่เป็นมูกเลือด / lwv plab liab</p> <p>ส่วนที่ใช้ เหง้า</p> <p>วิธีใช้ กินเหง้าที่สดหรือแห้ง</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย กระเพราแดง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Ocimum Sanctum</i> L.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น zaub txig theem liab/ เข่า จี้ เถ็ง เล็ยะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ร้อนใน</p> <p>ส่วนที่ใช้ กิ่ง / ใบ</p> <p>วิธีใช้ กินประกอบอาหาร</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ผักสวนครัวปลูกตามบ้าน</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ข่า</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Languas galanga</i> Sw., <i>Alpinia galanga</i> Stunz.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น qhav qub/ เข็ญ ฎ</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดฟัน / ปวดหัว / แก้พิษแมลง</p> <p>ส่วนที่ใช้ เหง้า</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น / ตำพอก</p> <p>ถิ่นที่อยู่ พบได้ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ขิง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Zingiber officinale</i> Roscoe.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น qhiav ntsim/ เข็ญ จี้</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้อง / ขับลม</p> <p>ส่วนที่ใช้ หัว</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย ขี้เหล็ก</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cassia garrettiana</i> (Craib.) Inwin & Basneby</p> <p>ชื่อท้องถิ่น taum ntoo/ เต้า ดง</p> <p>สรรพคุณ แก้ผดผื่นคัน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ /ชอค</p> <p>วิธีใช้ คั้นอาบ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย เครือหมาน้อย</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cissampelos pareira</i> Linn. Var. <i>hirsutus</i> (Buch.ex.DC.) Ferman</p> <p>ชื่อท้องถิ่น sais tom hmab/ ไช ต่อม้า</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้อง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก / หัว</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบเขา</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อย</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย มะเขือ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Solanum wrightii</i> Benth.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น lws / หลื่อ</p> <p>สรรพคุณ แก้อาการปวด / แก้ผี</p> <p>ส่วนที่ใช้ ผล</p> <p>วิธีใช้ เผาไฟแล้วนำไปห่อตรงที่ปวด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย มะเขือพวง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Solanum tervum</i> Swartz</p> <p>ชื่อท้องถิ่น txiv pos lws / จี๋ ป้อ ลือ</p> <p>สรรพคุณ บำรุงกำลัง / ลดไข้</p> <p>ส่วนที่ใช้ ผล / ใบ /ชอค/ ราก</p> <p>วิธีใช้ ผล / ใบ /ชอค บำรุงกำลัง หรือตำประคบข้อมือ ขมับ ช่วยลดไข้</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย มะระขี้นก</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Momordica charantia Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab dib iab/ มีา ดี เอียะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดตามเส้น ไรศโต ร้อนใน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ดมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ พบทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อย</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย มะละกอ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Carica papaya L.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น maum kuab / เหมากี้วะ</p> <p>สรรพคุณ บำรุงน้ำดี</p> <p>ส่วนที่ใช้ คอกคั่วผู้</p> <p>วิธีใช้ นึ่งกิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย บอน</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Colocasia esculenta (L.) Schott var. aquafilifolia Hassk.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น kav ywm / กำหือ</p> <p>สรรพคุณ แก้เนื้องอกในกระเพาะ / plab hlav</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ทูบห่อ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ขึ้นตามชายน้ำหรือที่ชุ่มมีน้ำขัง</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ใบบัวบก</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Centella asiatica (L.) Urban</p> <p>ชื่อท้องถิ่น xib taws nees / จี๊ดเต๋อเน่ง</p> <p>สรรพคุณ แก้จ้ำโน / แก้กระหายน้ำ / kho tib neeg mus tsis taus kev</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ดมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ บริเวณที่ชื้น</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย ผักโขม</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Amaranthus lividus</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น ntsuas qaub/ จั่ว เก้า</p> <p>สรรพคุณ ชาระบาย</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ผักปลั่ง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Malabar Nightshade, East Indian Spinach, Ceylon Spinach</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab ntsha / มีา จาง (ผักปลั่ง)</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการไส้ติ่งอักเสบ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ยอด</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ บริเวณบ้าน</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อย</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ผักแพว</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Polygonum odoratum</i></p> <p>ชื่อท้องถิ่น luam laws / หลั่ว เลอ</p> <p>สรรพคุณ บำรุงกำลัง / แก้ตัวซิดเหลือง / แก้ปวดหัว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น / ใบ</p> <p>วิธีใช้ โขมนกไฟ ประคบ แก้ปวดหัว</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ตะไคร้</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cymbopogon citratus</i> Stapf.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น tauj qab / เต้า ไก้</p> <p>สรรพคุณ แก้เบาหวาน / ไล่จับสัน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ประกอบอาหาร</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป (เป็นพืชผักสวนครัว)</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย คำสิง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Coccinia grandis</i> (L.) Voigt</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab nplooj ci/ มีา บลัง จี</p> <p>สรรพคุณ แก้ไขบารุงสาชตา</p> <p>ส่วนที่ใช้ ยอด / ใบ</p> <p>วิธีใช้ ใบสดใช้แช่น้ำร้อนคั้นช่วยลดไข้ / ยอดบารุงสาชตา</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อย</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย โหระพา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Ocimum basilicum</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น nab kus/ น้า กู๋</p> <p>สรรพคุณ แก้ตัวร้อน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คำหอบบริเวณชีพจร</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย สะระแหน่</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Mentha cordifolia</i> Opiz.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น pum hub/ ปู ฮู้</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดกระเพาะอาหาร / แก้ไข้ / ปวดหัว / กระตุกหูก</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ยอด</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น / ทาบบริเวณที่ปวด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พืชมล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย อุ่นป่า</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Ampelocissus martinii</i> Planch.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab qaub/ มีา เก้า (เครือเขาน้ำ)</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวด กระหายน้ำ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก / เด้า</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อยล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย อ้อยคำ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Saccharum sinense Roxb.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น kab tsib ntshan / ก้า ซิง ฉ่า</p> <p>สรรพคุณ แก้เบาหวาน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ยอด / ช่อ</p> <p>วิธีใช้ กิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ปลูกตามไร่ / บริเวณบ้าน</p> <p>ประเภท ไม้ล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น huab nyab / ฮัวหยา</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการหญิงตั้งครรภ์ท้องแก่แล้วเด็กในครรภ์ไม่คืบ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ยอด</p> <p>วิธีใช้ ยอดต้มผสมกับไข่นึ่งกิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น kua si soob / กัวสีซู่</p> <p>สรรพคุณ แก้ท้องร่วง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ยอดอ่อน</p> <p>วิธีใช้ คั้นใส่ข้าวกิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Suab / ซัว</p> <p>สรรพคุณ รักษาตัวเหลืองซีด</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ นึ่งใส่ไก่หรือคั้นใส่ไก่</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

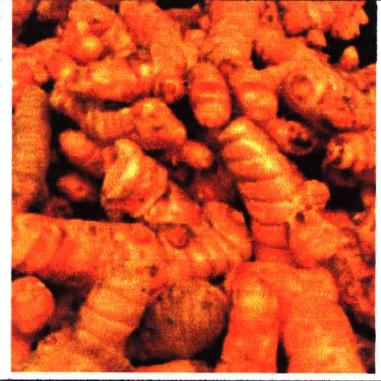
2. การนำมาใช้ประโยชน์ใช้สอยอื่นๆ

	<p>ชื่อภาษาไทย กกดอกขาว</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cyperus bevilobus</i> Hassk.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น plaub qhov ntsw๘/ เป้ดำ ชัน จือ</p> <p>สรรพคุณ เรียกขวัญ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นใส่ไขกับไก่</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย กกถึงกา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cyperus involucreatus</i> Rottb.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น nroj faib thiab/ จือ โฟเทีย, เบียเจีย</p> <p>สรรพคุณ แก้ร้อนใน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ที่ราบเชิงเขา</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ขายผ้าสีดา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Platyterium wallichii</i> Hook.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น kaus ntuj / เก้าคู่ (ห่อข้าวข่าบา)</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดนิ้ว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดงดิบ</p> <p>ประเภท พืชตระกูลเฟิร์น</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ประคู้ส้ม</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Bischofia javanica</i> Bl.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น ntoo qanb/ ค้ง เก้า</p> <p>สรรพคุณ แก้ท้องเสีย / แก้กระหายน้ำ/ แก้บวมจากทากดูดเลือด</p> <p>ส่วนที่ใช้ เปลือก /ชอค</p> <p>วิธีใช้ เปลือก /ชอคคั้นคั้นแก้ท้องเสียกระหายน้ำ / ขี้ใบแก้บวมจากทากดูดเลือด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบเขาและป่าริมห้วย</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย ฝ้าย</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Gossypium herbaceum</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น paj vais daj/ ป่า ไว คำ (ฝ้ายมี)</p> <p>สรรพคุณ ห่อผี / อุกหนอง / แก้อักเสบ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบห่อผี</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชยืนต้นขนาดเล็ก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย พลับพลึง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Crinum asiaticum</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น tw sas/ ค้อสำ</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดกล้ามเนื้อเส้นเอ็น</p> <p>ส่วนที่ใช้ ต้น / ใบ</p> <p>วิธีใช้ ประคบร้อน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ไพลขาว</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Zingiber purpureum</i> Rosc</p> <p>ชื่อท้องถิ่น qhiav daj daw/ เข็ย ค้า เต้า (ปูเลขาว)</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวด / แก้ปวดท้อง</p> <p>ส่วนที่ใช้ หัว</p> <p>วิธีใช้ ทูบทา</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ไพลดำ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Zingiber cassumunar</i> Roxb.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น pu law dub / ปูเลดำ</p> <p>สรรพคุณ แก้อาเจียน / กินแสลง / kho noj txhaum</p> <p>ส่วนที่ใช้ เหง้า</p> <p>วิธีใช้ ซอยกินสดหรือคั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย หางไหล</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Derris elliptica</i> (Roxb.) Benth.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab hle/ไม้เร็ง</p> <p>สรรพคุณ เบื่อปลา</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/เถา</p> <p>วิธีใช้ ทูบแช่น้ำ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อยเนื้อแข็ง</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย หญ้าขี้มอด</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Sida acuta</i> Burm F.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น nroj nplaum kheej/ จ้อ เบลา เก้ง</p> <p>สรรพคุณ พอกฝี</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ตำพอกฝี</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>

3. การนำมาใช้ประโยชน์ตามความเชื่อและพิธีกรรม

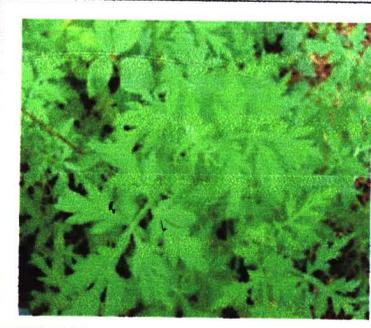
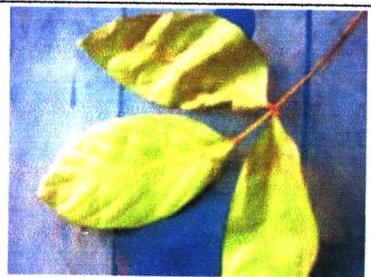
	<p>ชื่อภาษาไทย ขมิ้นชัน</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Curcuma Longa</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น qhiav daj/ เข็ช ค้า</p> <p>สรรพคุณ แก้โรคกระเพาะ / ขับลม</p> <p>ส่วนที่ใช้ เหง้า</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย รวงจืด</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Thunbergia laurifolia</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น paj haus kua/ ป่า เहां กัว</p> <p>สรรพคุณ แก้ถอนพิษ / โรคปอด / โรคมะเร็ง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก /เถา</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบแล้งและป่าดงดิบริมห้วย</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อย</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย ส้มป่อยแดง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Acacia concinna</i> (Willd.) DC.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น pos qawb/ ปอเค้า</p> <p>สรรพคุณ แก้บวมหน้า/ช่วยให้ฝ่อออกเร็ว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ยอด</p> <p>วิธีใช้ ดมคั้นแก้บวมหน้าหรือ ตำพอกเพื่อช่วยให้ฝ่อออก</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น pum tshis nyeg / ปู่ชี้แข่ง</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้องผี (ความเชื่อกรณีที่เกิดผี) / kho mob plab dab</p> <p>ส่วนที่ใช้ ต้น/ราก</p> <p>วิธีใช้ ดมคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น pua toj / ปัวต้อ</p> <p>สรรพคุณ แก้สำหรับคนที่ถูกผี / txhua quas dab</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ เอามาห่อผ้าแล้วแขวนคอ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น qos tshav / ก่อซ่า</p> <p>สรรพคุณ ใช้แก้คนเล่นของใต้ (ความเชื่อ) / kho tsang dab</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบห่อ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Tshuaj sam nyuj / ซัวฉ่าหู้</p> <p>สรรพคุณ รักษาคนโคนของ(ความเชื่อ)</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ใช้ให้ตรงกับบริเวณที่รู้สึกปวดเช่น ปวดหัวใช้ส่วนยอด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

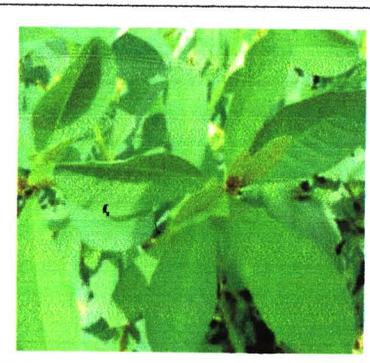
	ชื่อท้องถิ่น	Tzir kos /จี้ก่อ
	สรรพคุณ	ใช้รักษาอาการขี้หวาโดยมีการใช้ประกอบพิธีกรรม
	ส่วนที่ใช้	ผล
	วิธีใช้	ใช้ในการประกอบพิธีกรรม
	ถิ่นที่อยู่	ในป่า
	ประเภท	พืชล้มลุก

4. การนำมาใช้ในการรักษาโรคและการดูแลสุขภาพ

	ชื่อภาษาไทย	กนกันารี
	ชื่อวิทยาศาสตร์	Selaginella wallchii.
	ชื่อท้องถิ่น	ntoo xib/ ตัง จี (ผักพ้อคำตีเมือ)
	สรรพคุณ	พอกแผลห้ามเลือด /แก้ไขข้อ /แก้เดินไม่ได้ ส่วนที่ใช้
	วิธีใช้	ทั้งต้นตำพอกแผลห้ามเลือด / คั้นคั้นแก้ไขข้อ / นำมาคั้นผสมข่า อื่นอบแก้เดินไม่ได้
	ถิ่นที่อยู่	ป่าดิบเขา /ป่าดิบแล้ง
ประเภท	พืชประเภทเฟิร์น	
	ชื่อภาษาไทย	กรุงเขมา
	ชื่อวิทยาศาสตร์	Cissampelos pareira Linn. var. hirsuta (Buch. ex DC.)
	ชื่อท้องถิ่น	txhais taum hmab/ไข เต่า มะ
	สรรพคุณ	แก้ปวดท้อง
	ส่วนที่ใช้	ราก /เถา
	วิธีใช้	คั้นคั้น
ถิ่นที่อยู่	ป่าดิบ	
ประเภท	ไม้เถา	
	ชื่อภาษาไทย	กล้วยไม้พันงู
	ชื่อวิทยาศาสตร์	Hoya multiflora Blume
	ชื่อท้องถิ่น	tshuaj tav npaws/ชำ ตำ เบออร์
	สรรพคุณ	แก้ไข้
	ส่วนที่ใช้	ราก
	วิธีใช้	คั้นคั้น
ถิ่นที่อยู่	ตามบริเวณบ้าน	
ประเภท	ไม้เลื้อยกิ่งพุ่ม	

	<p>ชื่อภาษาไทย ปลั่งกลางคอง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Stephania venosa</i> (BP.)</p> <p>ชื่อท้องถิ่น qos npua nyeg/ คอบัวเหย่</p> <p>สรรพคุณ รักษาโรคคางทูม / อัมพาบวม</p> <p>ส่วนที่ใช้ ผล</p> <p>วิธีใช้ ตำทา</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อย</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย โกฐจุฬาลัมพา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Artemisia pallens</i> Wall.ex Bess.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น suv ntsim/ ตุจี</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดหัว / ไข้จับใน / แก้ปวดท้อง / ขับประจำเดือน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ราก</p> <p>วิธีใช้ ใบตำพอก / รากต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย กะตังใบ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Leea rubra</i> Blume ex Spreng.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น plav ntxaiv/ ปล้า ใจ</p> <p>สรรพคุณ แก้ไอ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบเขา</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย กาวเครือแดง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Butea superba</i> Roxb.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab ntshav qaib/ มะง่าก้ำย</p> <p>สรรพคุณ บำรุงเลือด</p> <p>ส่วนที่ใช้ เครือ/เถา</p> <p>วิธีใช้ ไข่เครือ/เถาต้มใส่ไก่</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อย</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย กวางหลวง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Albizia chinensis</i> (Osbeck) Merr.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น kua dis nplej/ กัว คี เบลี</p> <p>สรรพคุณ ช่วยสกัดพิษงู / ลดความดันเลือดสูง / แก้ตาแดง</p> <p>ส่วนที่ใช้ เปลือก / เนื้อไม้ / ใบ</p> <p>วิธีใช้ ชูดเปลือกพอกแผลงูกัด / เนื้อไม้ต้มดื่มลดความดันเลือดสูง / ใบต้ม เอาน้ำล้างตาแก้ตาแดง</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>

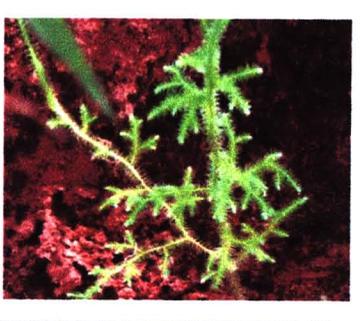
	<p>ชื่อภาษาไทย แก้มขาว</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Mussaenda.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น npauj npaim hmab/ น้ำ บ่าย ม้า</p> <p>สรรพคุณ ขับน้ำ / แก้อาเจียน / แก้อลมพิษ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก / เถา / ดอก</p> <p>วิธีใช้ รากเถาต้มดื่ม / ดอกนึ่งใส่ไข่กิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบเขาและป่าดงดิบริมห้วย</p> <p>ประเภท ไม้เถียง</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย เครือเคา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Smilax ovalifolia</p> <p>ชื่อท้องถิ่น tsob pos / จ้อปถ้อ</p> <p>สรรพคุณ สมานแผล</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ใบตำพอกแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้เถา</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย คว่ำตายหงายเป็น</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Kalanchoe pinnata.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น kob laus txhav / ก้อ เหล่า ฉา</p> <p>สรรพคุณ บำรุงกำลัง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ท่วมใบ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย มะเคือคิน</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Aganosma marginata (Roxb.) G. Don</p> <p>ชื่อท้องถิ่น txiv cev/ จี เจี</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดเมื่อย เจ็บแหว / ม้าม</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/ ชอค / ใบ</p> <p>วิธีใช้ รากต้มดื่ม แก้ปวดเมื่อย เจ็บแหว / ชอค ใบทุบผสมเหล้า</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย มะเคื่อหอม</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Artocarpus lakoocha</i>, Roxb.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น peeb lab/ เป็งล้า (หาด)</p> <p>สรรพคุณ ขับพยาธิ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ดมคิม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย มะหึ่งเม่น</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Crotalaria pallida</i> Ait. (<i>C. mucronata</i> Desv.)</p> <p>ชื่อท้องถิ่น txiv khis khaus/ จี ซี เคา (มะหึ่งเม่น)</p> <p>สรรพคุณ แก้กกลากเกลื้อน / ขับปัสสาวะ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ราก</p> <p>วิธีใช้ ใบต้มล้างแก้กกลากเกลื้อน / รากต้มคิมขับปัสสาวะ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย มะอิก</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Solanum stramonifolium</i> Jacq.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น txiv pos lws iab/ จี ปือ หลื่อ เอื้อะ</p> <p>สรรพคุณ ถอนพิษ / ถดบวม</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ ดมคิม / ทูปพอก</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ไมธราบ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Mimosa pudica</i>.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น pos poj ntsoog / ปอ ปือ จง (หญ้าจิชอบ)</p> <p>สรรพคุณ แก้ไอ/ แก้ปวดหลังปวดเอว/ บำรุงกำหนดในผู้ชาย/ แก้ปวดประจำเดือน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ราก</p> <p>วิธีใช้ โบนึ่งกับไขกิ้นแก้ไอ / รากต้มคิมแก้ แก้ปวดหลังปวดเอว แก้ปวดประจำเดือน บำรุงกำหนดในผู้ชาย</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย จ้าพริก</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Murraya paniculata</i> (Linn.) Jack</p> <p>ชื่อท้องถิ่น pai zaub ntcq/ ป่า ชัง ผ่อ</p> <p>สรรพคุณ บำรุงร่างกาย / แก้อ่อนใน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ดมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย เจตมูลเพลิงขาว</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>White-colored Leadwort, Plumbago zeylanica</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น paj vaum dawb/ ป่าหว่างเคือ (ปัดปิวขาว)</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวด/ แก้อักเสบ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ต้น</p> <p>วิธีใช้ ห่อบริเวณอักเสบ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ พื้นที่สูงทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ชงโค</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Bauhinia purpurea</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น paj haum tsav/ ป่า ห่าว จ้า</p> <p>สรรพคุณ บำรุงกำลัง / แก้ตัวเหลือง / น้ำเหลืองเสีย</p> <p>ส่วนที่ใช้ ยอด</p> <p>วิธีใช้ ดมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย คิวป่า/สาปหมา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Eupatorium adenophorum</i> Spreng.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น ntxhab tsog liab/ ผ่อ จ้อ เลี้ยะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดฟัน/ เหนืออกอักเสบ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ต้น</p> <p>วิธีใช้ ดมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ต้นตีนนก</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Vitex pinnata</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น ntoo faj yeeb/ตง ฟ้า เข้ง (ม้งคำ), mos ntoo/ มอตง (ม้งขาว)</p> <p>สรรพคุณ ไล่แผลเน่าของสัตว์ / บำรุงเลือดแก้ผื่นคัน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ/ราก/เปลือก</p> <p>วิธีใช้ ใบตำไล่แผล / รากคัมคัม/ เปลือกใบคัมอาบ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ตามป่าดิบแล้ง</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย เนระพูสี</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Tacca chantrieri Andre.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น nplooj qhwv yeeb/ ปั้งซ้อเฮ้ง</p> <p>สรรพคุณ แก้หน้าซึด / คิ้วเหลือง/ บำรุงน้ำดี/ แก้ไข้ใน /แก้โรคกระเพาะ</p> <p>ส่วนที่ใช้ หัว/เหง้า</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบชื้นและป่าดงดิบบริเวณห้วย</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย โนรา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Hiptage benghalensis (L.) Kurz subsp. benghalensis</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab tsw nyuj/มีา จือ ชู่</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดเมื่อย</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย บอระเพ็ด</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Tinospora tuberculata Beumee.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น puaj tswm seb / มีะจือเซ (จุ่มจาลิง)</p> <p>สรรพคุณ แก้ไข้ / ยาบำรุง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทุกส่วน</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้เถา</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ป็ญจันท์</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Gynostemma pentaphyllum Makino</p> <p>ชื่อท้องถิ่น/ชื่อล้านนา hneev dev ntsuab/เน่ง เค้ จิ้ว (เขียวกู่หลาน)</p> <p>สรรพคุณ ลดความดัน/ บำรุงกำหนัด/ เบาหวาน/บำรุงกำลังบำรุงร่างกาย/แก้เมาค้าง/ไฟไหม้/แผลสุนัขกัด /แผลอักเสบ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น /ทุบพอกแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบเขา</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

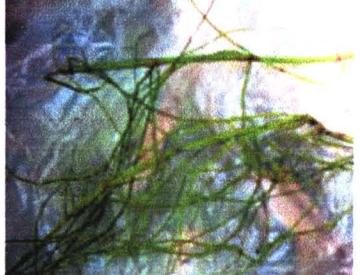
	<p>ชื่อภาษาไทย ผู้เฒ่าลืมไม้เท้า</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Aspidistra elatior</i> Bl.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น/ชื่อล้านนา tshuaj txhiab tiam/ ชั่ว เข็ชะ เต็ช</p> <p>สรรพคุณ บำรุงหัวใจ /บำรุงร่างกาย</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/ ใบ/ ต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย พญาสัตบรรณ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Alstonia scholaris</i> (L.) R. Br.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น ko tau os / ก้อเตืออ้อ (ดินเป็ด)</p> <p>สรรพคุณ นำหนอนในแผลของสัตว์</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบให้ละเอียด บีบน้ำใส่แผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชยืนต้นขนาดเล็ก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย พุทธรักษา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Canna Hybrid</i></p> <p>ชื่อท้องถิ่น nplooj ntse liab / นมเหยงเล็ชะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้อง / kem cer</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก ใบ ดอก ลูก</p> <p>วิธีใช้ กินสด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย พวงไข่มุก</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Sambucus simpsonii</i> Rehder.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น mos hav / มอหา, mos dej / มอเต้</p> <p>สรรพคุณ แก้ข้อพลิก / แผลง / พกช้า / กระดูหัก / แก้มีามโต</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ยอด / ราก</p> <p>วิธีใช้ ใบ - ยอด ตำพอก / ราก คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดงดิบชื้น</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย พันงูแดง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cyathula prostrata</i></p> <p>ชื่อท้องถิ่น nrhab/ น้า</p> <p>สรรพคุณ ป้องกันการแท้งลูก</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/ดอก</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย พังแหรใหญ่</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Trema orientalis</i> (L.) Blum</p> <p>ชื่อท้องถิ่น nplias nkiy/ เป็ลยี่กึ (ข้างปอย)</p> <p>สรรพคุณ แก้ไข้ / แก้โรคลม / ตัวเหลือง / ขับน้ำคาวปลา</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก / ใบ</p> <p>วิธีใช้ รากต้มผสมรากบัวต้มแก้ไข้ / ใบต้มอาบแก้โรคลม ตัวเหลือง ขับน้ำคาวปลา</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดงดิบริมห้วย</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย เฟิร์นใบมะขาม</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Nephrolepis cordifolia</i> (L.) Prresl.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น suab dub/ ขี้ขี้</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดเมื่อย / เจ็บแหว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้ประเภทเฟิร์น</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย เฟิร์นสามร้อยยอด</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Lycopodium cernuum</i></p> <p>ชื่อท้องถิ่น nrhoob nplaum/ ช้างเป่า</p> <p>สรรพคุณ รักษาโรคมะเร็ง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ พื้นที่สูง</p> <p>ประเภท พืชประเภทเฟิร์น</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย มะแขว่น</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Zanthoxylum limonella</i> (Dennst.) Alston.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น pos lwm tauy/ ป้อ หลื่อ เต้า (จำมะแขว่น)</p> <p>สรรพคุณ กระดูกหัก / แก้ปวดบวม / ไล่พยาธิในวัวใหม่</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก / ใบ</p> <p>วิธีใช้ ห่อ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชยืนต้นขนาดกลาง</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย ชมหอม</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Toona ciliata</i> M.Roem</p> <p>ชื่อท้องถิ่น cawj/เจือ</p> <p>สรรพคุณ แก้ไอ / ขับเสมหะ</p> <p>ส่วนที่ใช้ เปลือก/ต้น</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบชื้น</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย รากฝรั่ง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์</p> <p>ชื่อท้องถิ่น txiv cab thoj/ ที จ๊ะ ท่อ</p> <p>สรรพคุณ แก้ถอนพิษ/ แก้ท้องร่วง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/ใบ</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย รวงควา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Acorus calamus</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น pawj dev qus/ เปื่อเค็ง</p> <p>สรรพคุณ แก้อาการปวดข้อ / ปวดเอว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / หัว</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่มหรือพอก</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ที่ชื้น/ลำห้วย</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย ลำเจียกป่า</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Pandanus odoratissimus</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น puv luj qus/ ปู้ ลู่ ญ</p> <p>สรรพคุณ แก้โรครickets อีไส</p> <p>ส่วนที่ใช้ ผล</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ตามเขา</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>

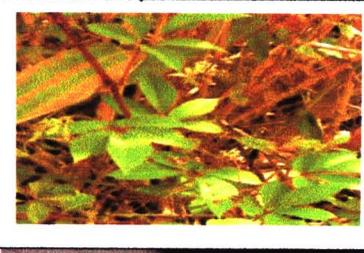
	<p>ชื่อภาษาไทย ละหุ่งแดง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Castor Oil Plant, Castor Bean, <i>Ricinus communis</i> Linn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น txiv taw dav liab / เตื่อคาเลียะ</p> <p>สรรพคุณ รักษายาอาการหูตึง / kho cawv tsoj cawv ntshav</p> <p>ส่วนที่ใช้ ก้าน</p> <p>วิธีใช้ เป่าใส่คนหูตึง</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย สบู่เลือด</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Stephania venosa</i> (BP.)</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab cab qaib/ มะจ๊ะไก่</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้อง / บำรุงเลือด</p> <p>ส่วนที่ใช้ หัว</p> <p>วิธีใช้ ไล่หัวคัมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ บริเวณที่ชื้น</p> <p>ประเภท ไม้เลื้อย</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย สาธุ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Maranta arundinacea</i> L.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น nplooj ntse ntsuab/ ปลั่งเหยยั่ว</p> <p>สรรพคุณ ขับลมแก้จุกเสียด</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ คัมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย สามเกลอ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Eupatorium odoratum</i> L.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น paj ntsais kws/ บ้านใจสื่อ</p> <p>สรรพคุณ ห้ามเลือด</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบใบใส่แผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

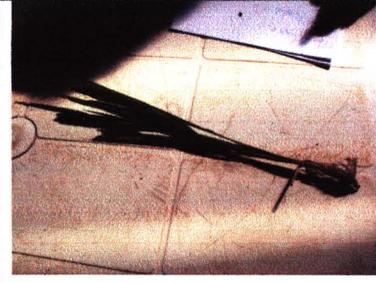
	<p>ชื่อภาษาไทย โสมไทย</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Talinum paniculatum</i> Gaetn.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น kob lus sawb / กือหลู่เซิน</p> <p>สรรพคุณ บำรุงเลือด</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ยอด</p> <p>วิธีใช้ คั้นใส่ไก่</p> <p>ดินที่อยู่ พื้นที่ราบ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุกขนาดเล็ก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย เสี้ยวเครือ</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Bauhinia glauca</i> (Wall.ex Benth.) Benth. Ssp. <i>Tenuiflora</i> (Watt ex C.B. Clarke) K. & S.S. Larsen</p> <p>ชื่อท้องถิ่น hmab mis/ มะหมี</p> <p>สรรพคุณ รักษาแผลถูกอึกเสบ</p> <p>ส่วนที่ใช้ เถา</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ดินที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ ประเภท ไม้เถา</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย หญ้าถอดปล้อง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Equisetum debile</i> Rixb. ex Vauch</p> <p>ชื่อท้องถิ่น tsas des / ชะเค้</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้องนี้่ว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ดินที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย หนามเทง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Catunaregam spathulifolia</i> Tirveng.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น pos kaus ntsaj/ ปอ เกา จ้า</p> <p>สรรพคุณ รักษาแผลถูกหนามตำ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ตำพอก</p> <p>ดินที่อยู่ ตามป่าทั่วไป ประเภท ไม้พุ่มกึ่งยืนต้น</p>
	<p>ชื่อภาษาไทย เอื้องหมาขานา</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Costus speciosus</i> (Koen.) Smith</p> <p>ชื่อท้องถิ่น kav qeej/ กำแก้ง</p> <p>สรรพคุณ แก้น้ำหนวก / ขับปัสสาวะ / ขับประจำเดือน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ต้น / เหง้า</p> <p>วิธีใช้ นำจากต้นใช้หอยคูดูแก้น้ำหนวก / เหง้าคั้นคั้นขับปัสสาวะขับประจำเดือน</p> <p>ดินที่อยู่ ป่าดิบเขาและป่าดงดิบริมห้วย ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อภาษาไทย ส้อมข้าง</p> <p>ชื่อวิทยาศาสตร์ Phlogacanthus thyrsoformis (Hardw.) Mabb.</p> <p>ชื่อท้องถิ่น kab ntoo / ก้างต่ง, เฮ้าเจ้อไก้ (ส้อมข้าง)</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวด / แก้เคล็ดขัดยอก</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก / ใบ</p> <p>วิธีใช้ รากต้มคั้น / ใบทุบประคบบริเวณที่ปวด แก้เคล็ดขัดยอก</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบชื้น / ริมห้วย</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น cej qaub / เจ้ไก้ว</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดคมคลูก/ บำรุงมคลูกช่วยให้มีลูกง่าย / kho mob tsev me nyuam</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น dos / ค้อ</p> <p>สรรพคุณ แก้ฝี / kho qhwv tswj</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทุบห่อแผลที่เป็นฝี</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น gis ngec ghos / จี้เจาเฮ้ง</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการเจ็บหน้าอก</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/หัว</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab Cab qaib Loj / มาจาก่ายล้อ</p> <p>สรรพคุณ แก้ไข้ใน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทุบห่อแผลบริเวณที่ไข้</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

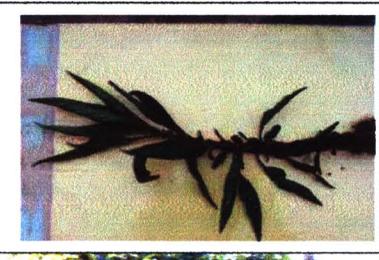
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab Caws /มาเจ้อ</p> <p>สรรพคุณ รักษาแผลไฟไหม้ที่หังจิงอ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งใบและลำต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นแล้วนำมาอังที่แผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab Hleb /มาละ</p> <p>สรรพคุณ แก้จ้ำใน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ใบทุบห่อบริเวณที่เป็นบาดเจ็บ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab kaws ntoo / มะเขนตง</p> <p>สรรพคุณ ประคบที่เจ็บ แก้ปวดเอว</p> <p>ส่วนที่ใช้ เถา</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น/ ห่อทุบและนำมาประคบ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab kua Txob /มากั่วจ้อ</p> <p>สรรพคุณ รักษาคนแก่ที่ปวดหลังปวดเอว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นกิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab nplua roj/มีาบลั่วจ้อ</p> <p>สรรพคุณ รักษาแผลไฟไหม้</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ นำใบมาทุบ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ บริเวณที่ชื้น</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab ntsha ntoo / ม่านชาวดง</p> <p>สรรพคุณ แก้ตัวเหลือง / kho dhaj ntseg</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ดมใส่ไก่</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab paj haum tsav soob/ มีป่า สาว จำ ชัง</p> <p>สรรพคุณ บำรุงกำลัง แก้ปวดเอว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก / เถา</p> <p>วิธีใช้ ดมคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดงดิบริมห้วย/ป่าดิบเขา</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab puas hav/ มะบัวหา</p> <p>สรรพคุณ แก้อักเสบ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบใบห่อแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab saws ntuaj/ มาเผือดัวะ</p> <p>สรรพคุณ ต้อเดินเอ็นและสมานแผล</p> <p>ส่วนที่ใช้ เกรือ</p> <p>วิธีใช้ ดมรองจนเย็นแล้วทาในส่วนที่บาดเจ็บ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุกแบบเถา</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น hwj txwv ntoo/ สือจือคัง</p> <p>สรรพคุณ ดันห่อกระดูกหัก/ แก้บวม</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ใช้ห่อกระดูกที่หักและที่บวม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบ</p> <p>ประเภท ไม้เถา</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น hmab Tuaj planb / มาตัวเปล่า</p> <p>สรรพคุณ รักษาสัตว์เช่นหมู/สุนัขเป็นแผลและเป็นหนอง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ สับละเอียดผสมกับอาหารให้สัตว์กิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท ไม้เถา</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น kab luas zog / กะหลั่วฉอ</p> <p>สรรพคุณ แก้ท้องผูก / kho tso quav tawv</p> <p>ส่วนที่ใช้ ต้น / ใบ</p> <p>วิธีใช้ ดมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น kaum pb yam mob / ก่อเฮาะอย่ามาะ</p> <p>สรรพคุณ แก้คลื่นไส้หรือคลื่นตัว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ / ต้น</p> <p>วิธีใช้ ดมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น ko taw os / ก่อเตออ</p> <p>สรรพคุณ เป็นยาบำรุงกำลัง / kho dhaj ntseq</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ใช้ชากินสด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น ko taw os / กอ เตอ ออ</p> <p>สรรพคุณ ไล่แมลง / บำรุงกำลัง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ คำพอกแผลสด, ดม/คูนกับไต้กิน/บำรุงกำลัง</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น kua ko nqeeb / กัวก่อแกร่ง</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการฝีที่ไม่มีหัวหรือฝีไม่แตก</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใช้หัว</p> <p>วิธีใช้ ทูบห่อแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น leaus / แกร้ง</p> <p>สรรพคุณ รักษาเนื้องอก</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั่ว</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น muaj ntsnas / มั่วจั่ว</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดกล้ามเนื้อตามร่างกาย / kho mob ib cev</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ทบประคบบริเวณที่ปวด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ บริเวณชุ่มชื้น</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น nab ntsuab nce ntoo/ น้ำ จ๊วะ เจ้ ตง</p> <p>สรรพคุณ แก้บวมหน้า / อัมพฤก / อัมพาต</p> <p>ส่วนที่ใช้ เหง้า / น้ำจากต้น</p> <p>วิธีใช้ เหง้าบดเป็นผงหึ่งกับไข่กินแก้บวมหน้า / น้ำจากต้นคั้นอาบแก้ อัมพฤก อัมพาต</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ขึ้นตามต้นไม้ที่มีความชื้น</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น ncas liab / ห่าเลี้ยะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้อง / แก้ปีสสาวะอักเสบ / kho kem cev</p> <p>ส่วนที่ใช้ ต้น/ใบ</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั่ว</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น ncaug / เหง้า</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการร้อนในในฝ่าเท้า</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก / หัว</p> <p>วิธีใช้ คั้นล้างเท้า</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น nplooj ntse ntsnab / บรู้งเจี๊ยะ</p> <p>สรรพคุณ แก้จุกเสียด / kho mob plab</p> <p>ส่วนที่ใช้ หัว/เหง้า</p> <p>วิธีใช้ เเผาไฟ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น nkaj qus/ ก้าโก้ว</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดประจำเดือน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ข้อหรือปล้อง</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดงดิบริมห้วย</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น nrhab koob / จ้ากั้ง</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดเอว / ปวดแสบกระเพาะปัสสาวะ / ขับนิ่ว / อีตูกอีโต แผลงูกัด / ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก ใบ ขอค่อน / ใบอ่อน</p> <p>วิธีใช้ ราก ใบ ขอค่อน ต้มดื่ม / ใบอ่อนตำประคบแผลงูกัด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทุกพื้นที่ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Ntbaes gecb mo siob / ปล้องกาฉ่า</p> <p>สรรพคุณ รักษานิ่ว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น ntiv / ดี</p> <p>สรรพคุณ รักษาคนเป็นหมัน ไม่มีลูก / kho kom muaj me nyuam</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

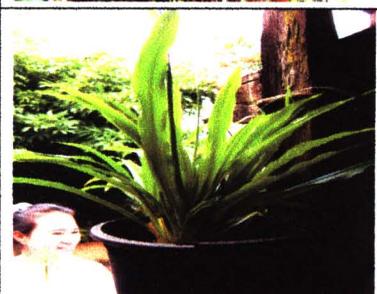
	<p>ชื่อท้องถิ่น Ntoes Tswb Necb/ต๋องจ้อโน</p> <p>สรรพคุณ แก้ผดผื่นคัน</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ต้ม / อบ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น ntshab tsuag / ซ้าจ๊ะ</p> <p>สรรพคุณ แก้คันช่องคลอด / แก้เชื้อราแก้อักเสบช่องคลอด / kho khaus chaw mos</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ต้มกิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น ntshaws qav / ใจก่า</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดหัว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/ใบ/ต้น</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ / ที่ชื้น</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น oob noog ntxuam kuv/ อั้งหน่งจั่วกู๋</p> <p>สรรพคุณ แก้ฟกช้ำ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบทาตรงที่ปวด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าเบญจพรรณ</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น paj ib qaib/ ป่า ฮ่า ใต้</p> <p>สรรพคุณ ขับประจำเดือน (ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์)</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ พบบริเวณบ้าน / ไร่</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น pam dev / ปะเค๊ะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ท้องอืด / tsam plab</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ กินเอาไปนั่งใส่ไข่</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น pawj qaib / เปื่อ โก้</p> <p>สรรพคุณ แก้ไอ/ แก้ไข้หวัด / kho qhwv tes qes</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ แก้ไอ ซอฮใส่ไค่หนึ่ง/ แก้ไข้หวัดทูปประคบแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Plo dshuase / ปอเคือ</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดท้อง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ ต้มคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น pos Lws Snav / ปอหลือฉั่วะ</p> <p>สรรพคุณ ไล่พอกฝี</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูปพอกฝี</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น pum Tshis / ฮอบุชฉี</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการบาดเจ็บของแผล</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูปห่อแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น qhaub pes / เนื้อก่อแป๊ะ</p> <p>สรรพคุณ แก้คิ้วเหลืองซีดไม่สบาย / kho daj ntseg</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ต้มคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไปตามป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น tsawb ntus liab / เจอคู่เสีอะ (แดง)</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดเอว / mob duav</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/หัว</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Tsawb ntus ntsuab / เจอคู่จ๊ะอะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ท้องร่วง / lawv plab</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/ หัว</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Tshaus Toj / เฒ่าค้อ</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการแผลถลอกเสียดสี</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นล้างบริเวณที่เป็นแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Tshnoj Tsog / นัวจ้อ</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการปวดบวม</p> <p>ส่วนที่ใช้ เปลือก</p> <p>วิธีใช้ นำเปลือกคั้นอาบ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชยืนต้น</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Tshuaj kab nTsis / ข้วกันจี้</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการปวดหลังปวดเอว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบ ลนไฟแล้วนำมาพอกบริเวณที่ปวด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น tshuaj tsismuaj npe / ข้วจีมอบเบ</p> <p>สรรพคุณ แก้เสบท้องเวลากินเผ็ด / kho plab leua txob</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น tshuaj twj kum ntsuab/ ชู้ ตี้ กั่ว จื้อวะ</p> <p>สรรพคุณ แก้คลื่น / หัวเหลือง / นิ้ว / ล้างไต / ปวดเอว</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ป่าดิบเขา / ป่าดิบแล้ง</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Tshuaj Txhaus nees / ชั่วเจ้าน้อย</p> <p>สรรพคุณ รักษาอาการคัน ในบริเวณที่เสียดสี</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นล้างบริเวณที่คัน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น tsaj / จ้า</p> <p>สรรพคุณ แก้ลมชัก / ละเมอ / kho fab</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น tsog nynj ntsuab / จ้อหูจื้อวะ</p> <p>สรรพคุณ แก้เลือดขัดขอก / ฟกช้ำ / kho qes tes qes law</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ทูบพอกบริเวณที่มีอาการ</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น tsos nyuj liab / จ้อยูเถียะ</p> <p>สรรพคุณ ขับเลือด / ใช้เมื่อคลอดลูกอยู่ไฟ / kho ntaus cev</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น กินได้ทั้งสดและแห้ง</p> <p>วิธีใช้ คั้นคั้น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น tsuj nti / ชู้ตี</p> <p>สรรพคุณ เป็นตัวยาที่ใช้ผสมกับสมุนไพรตัวอื่น (ยังไม่ทราบสรรพคุณเฉพาะ)</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ผสมกับยาตัวอื่น</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น tw ntseg / คีอเจ สรรพคุณ แก้ไอ / kho hnoos ส่วนที่ใช้ ราก/ใบ/ต้น วิธีใช้ คั้นคั้น ถิ่นที่อยู่ บริเวณชุ่มชื้น ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น txhab xyoob / น้ำขิง สรรพคุณ แก้เจ็บแน่นหน้าอก / kho mob siab ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น วิธีใช้ คั้นคั้น ถิ่นที่อยู่ ที่ชื้น ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น txhuv ntuj / ญู ตู๋ สรรพคุณ แก้แผลอักเสบ / ขับประจำเดือน ส่วนที่ใช้ ใบ / ราก วิธีใช้ ใบตำพอกแก้แผลอักเสบ / รากคั้นคั้นขับประจำเดือน ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป ประเภท ไม้ล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Txir cer / ژی สรรพคุณ ช่วยขับน้ำคาวปลาในสตรีหลังคลอดบุตร ส่วนที่ใช้ ราก/ หัว วิธีใช้ คั้นใส่ไก่ ถิ่นที่อยู่ ในป่า ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น txiv thoob hhab/ ژی ท้อง สัว สรรพคุณ ชาระเบาช / แก้ไข้ ส่วนที่ใช้ ราก วิธีใช้ คั้นคั้น ถิ่นที่อยู่ ป่าดงดิบ ประเภท ไม้พุ่ม</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Txiv ntsuas sas / สี่อัวฉ่า สรรพคุณ แก้จ้ำใน ส่วนที่ใช้ ใบ วิธีใช้ ทูบห่อแผลบริเวณที่จ้ำ ถิ่นที่อยู่ ในป่า ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น vav / ว้า</p> <p>สรรพคุณ แผลมีคบาด / แผลอักเสบ / kho tshusj txham dej</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบพอก</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น xab tuam faj / ข้าคี้วะพะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ท้องอืดสำหรับคนแก่ / kho tsam plab hlaus</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ/ต้น</p> <p>วิธีใช้ ดัมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น xam muaj kab / ซะมวกก้า</p> <p>สรรพคุณ บำรุงเลือด / ช่วยอยู่ไฟ / kho nyob lub hli</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ กินสดหรือต้มอ้อม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น xam yum / ไช่หู่</p> <p>สรรพคุณ แก้จ้ำใน/กระหายน้ำ / poob ntoo</p> <p>ส่วนที่ใช้ หัว</p> <p>วิธีใช้ ดัมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น xam yum dawb / ไช่หู่</p> <p>สรรพคุณ รักษาสำหรับผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์แล้วปวดท้อง / kho mob cev tsixav ntsoq txivpw</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ดัมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไปตามป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น xua tav ntseg / ข้าวคางจะ</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวด / kho tav mob</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ดัมคัม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น xyab hw tswv / ชะสือจื้อ</p> <p>สรรพคุณ แก้คลื่นเป็นผื่น / kho tawm plais</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ส้มลูก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น xyab txhim dawb / ชะสือเค๊ะ</p> <p>สรรพคุณ แก้จุกเสียดแน่นท้อง / แก้กินผิด / noj txhaum</p> <p>ส่วนที่ใช้ ราก/หัว</p> <p>วิธีใช้ ราก/หัว ไร้ต้มดื่ม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น yis nqeb / หั้งเก็ง</p> <p>สรรพคุณ รักษาแผลไฟไหม้น้ำร้อนลวก / kho kub ngiab</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ทูบประคบแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Zaj xaws / ซ่าซ้อ</p> <p>สรรพคุณ รักษาหูดน้ำหนอง</p> <p>ส่วนที่ใช้ ใบ</p> <p>วิธีใช้ ใบทุบเอาน้ำหยอดเข้าไปในหูด</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท ไม้เถา</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Zamb Tsaws ntoo / ห้อเจ้าตง</p> <p>สรรพคุณ แก้วิงเวียนศีรษะ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ นำมาผสมน้ำสระผม</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<p>ชื่อท้องถิ่น zanb tsaws nyeg / เข่าจ้อเหย๋</p> <p>สรรพคุณ บำรุงร่างกาย/ ให้คนที่หมอมอฮวนซิ่น / kho tib neeg kom tsog</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นกิน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท ไม้พุ่มขนาดเล็ก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น zaub qhiag liab / ชกเคี้ยเคี้ยะ</p> <p>สรรพคุณ รักษาแขนหักขาหัก / แก้ฝี / kho tes lov / tau lov</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ ทบประคบแผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Zaub Tsaws / ห่อจ้อ</p> <p>สรรพคุณ รักษาแผลไฟไหม้ที่หงิกงอ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งใบและลำต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นแล้วนำมาอังที่แผล</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น Zaub Txhais / ห่อจ้อ</p> <p>สรรพคุณ แก้ผดผื่นคันจากคันไม้ที่มีพิษ</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นล้างในสวนที่คัน</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ในป่า</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>
	<p>ชื่อท้องถิ่น zej tahua ntuas / เขียงจ้อตัว</p> <p>สรรพคุณ แก้ปวดเมื่อย / kho mob plab</p> <p>ส่วนที่ใช้ ทั้งต้น</p> <p>วิธีใช้ คั้นใส่ไก่</p> <p>ถิ่นที่อยู่ ทั่วไป</p> <p>ประเภท พืชล้มลุก</p>

	<table> <tr> <td>ชื่อท้องถิ่น</td> <td>ไม้ทราบชื่อ</td> </tr> <tr> <td>สรรพคุณ</td> <td>แก้ไอ</td> </tr> <tr> <td>ส่วนที่ใช้</td> <td>ใบ</td> </tr> <tr> <td>วิธีใช้</td> <td>ต้มดื่ม</td> </tr> <tr> <td>ถิ่นที่อยู่</td> <td>ทั่วไป</td> </tr> <tr> <td>ประเภท</td> <td>พืชล้มลุก</td> </tr> </table>	ชื่อท้องถิ่น	ไม้ทราบชื่อ	สรรพคุณ	แก้ไอ	ส่วนที่ใช้	ใบ	วิธีใช้	ต้มดื่ม	ถิ่นที่อยู่	ทั่วไป	ประเภท	พืชล้มลุก
ชื่อท้องถิ่น	ไม้ทราบชื่อ												
สรรพคุณ	แก้ไอ												
ส่วนที่ใช้	ใบ												
วิธีใช้	ต้มดื่ม												
ถิ่นที่อยู่	ทั่วไป												
ประเภท	พืชล้มลุก												

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์ เรื่อง กระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาด้านการจัดการความหลากหลาย
ของพืชสมุนไพร เพื่อการรักษาแบบพื้นบ้านของชุมชนม้ง: กรณีศึกษากันจวนข้างเคียง
ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อ-สกุล..... บ้านเลขที่.....

บริบทชุมชน

1. การสำรวจชุมชน

- ที่ตั้งหมู่บ้าน อาณาเขต
- ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ ที่ดิน ป่าไม้
- สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านทั้งอดีตและปัจจุบัน
- ลักษณะภูมิอากาศ
- การคมนาคม

2. ประวัติชุมชน

- ประวัติการก่อตั้งหมู่บ้าน/ใครเป็นผู้ก่อตั้ง
- มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงอะไรบ้างในชุมชน

3. สภาพเศรษฐกิจของชุมชน (ในอดีตและปัจจุบันเป็นอย่างไร)

- เศรษฐกิจของชุมชนเป็นอย่างไร
- รายได้/การประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

4. สภาพสังคมและวัฒนธรรมชุมชน

- ลักษณะความสัมพันธ์ทางครอบครัว เครือญาติ และชุมชนเป็นอย่างไร
- ผู้นำชุมชนเป็นใครบ้าง บทบาทหน้าที่เป็นอย่างไร
- วัดและพระสงฆ์มีบทบาทอย่างไรบ้างต่อชุมชน
- ความเชื่อของคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับป่าและพืชเป็นอย่างไร
- ประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญของชุมชนมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

5. ลักษณะสมุนไพรในชุมชนเป็นอย่างไร

5.1 ปริมาณและชนิดสมุนไพรเป็นอย่างไร

1. มีปริมาณมากกว่าหรือน้อยกว่าอดีต เพราะเหตุใด.....
2. มีชนิดพันธุ์มากกว่าหรือน้อยกว่าอดีต เพราะเหตุใด.....

5.2 มีการนำสมุนไพรมาปลูกโดย

1. นำพืชสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาขยายพันธุ์เพิ่มหรือไม่ นำมาปลูกที่ไหน
2. นำพืชสมุนไพรจากต่างถิ่นมาปลูกในชุมชนเพิ่มหรือไม่ นำมาจากที่ไหน

.....

.....

.....

3. วิธีชุมชนกับการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรเป็นอย่างไร

- มีการนำมาประกอบอาหาร
- มีการนำมาเป็นยา
- มีการนำมาใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ อะไรบ้าง.....

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการจัดการความหลากหลายพืชสมุนไพร

1.1 องค์ความรู้ในเรื่องพืชสมุนไพร

- จำนวนและชนิดของพืชสมุนไพรที่เป็นพืชล้มลุกเช่น ฟ้าทะลายโจร มะเกลือในชุมชนเป็นอย่างไร

- จำนวนและชนิดของพืชสมุนไพรที่เป็นพืชยืนต้นเช่น เพกา(มะลิ้นไม้) จี่เหล็ก หลวง ขอ (มะตาเสือ) สะเดา ในชุมชนเป็นอย่างไร

.....

.....

1.2 ภูมิปัญญาด้านการนำมาใช้ประโยชน์ในชุมชน

- พืชสมุนไพรที่นำมาใช้ในการรักษาโรคมะเร็งอะไรบ้าง
- พืชสมุนไพรที่นำมาใช้ประโยชน์ด้านการประกอบอาหารมีอะไรบ้าง
- พืชสมุนไพรที่นำมาใช้ประโยชน์ด้านการใช้สอยมีอะไรบ้าง
- พืชสมุนไพรที่นำมาใช้ประโยชน์ด้านประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อ

มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

1.3 วิธีการจัดการความหลากหลายของพืชสมุนไพร

- การจัดการแบบดั้งเดิมทำอย่างไร (ครอบครั้ว เครือญาติ พระสงฆ์ พ่อหมอ แม่หมอ การสอนระหว่างเพื่อน)

.....

.....

- การจัดการแบบเป็นทางการทำอะไร (ผีก่อบรมจากโรงพยาบาล)

.....
.....

- การจัดการแบบผสมผสานทำอะไร

.....
.....

- มี ความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับ การใช้พืชสมุนไพรหรือไม่ และมีวิธีคิดเกี่ยวกับการนำสมุนไพรมาใช้เป็นอย่างไร

.....
.....
.....

- มีการแปรรูปหรือไม่ และมีการนำไปใช้อย่างไร มีการปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาภูมิปัญญาด้านกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาด้านการจัดการความหลากหลายของพืชสมุนไพรของชนเผ่าม้ง

2.1 ภูมิปัญญาด้านกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญา (ใครเป็นผู้ถ่ายทอดและถ่ายทอดด้วยวิธีการอะไรบ้าง)

- ภูมิปัญญาในการใช้สมุนไพรเป็นอย่างไร (ภูมิปัญญาในการใช้สมุนไพรที่ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษและรูปแบบในการใช้พืชสมุนไพรเป็นอย่างไร)

.....
.....

- รูปแบบการถ่ายทอดมีการถ่ายทอดจากสถาบันใด หรือจากผู้ใดบ้าง

.....
.....

รูปแบบดั้งเดิม

- ครอบครัว (บิดา มารดา ญาติ)
- พ่อหอมแม่หอม (หอมพื้นบ้าน)
- สังคม
- คนไข้ ผู้เคยรับการรักษา
- วัด/พระสงฆ์
- การสอนระหว่างเพื่อน
- สถาบันการแพทย์

- จากรูปแบบข้างต้นมีวิธีการถ่ายทอดอย่างไร (การบอกเล่า การปฏิบัติให้เห็น)

.....

รูปแบบใหม่

- สถาบันการสอนที่สามารถออกใบอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุขเพื่อให้ได้

ใบประกอบโรคศิลปะ (โรงพยาบาลแพทย์แผนโบราณ)

- การฝึกอบรมจากโรงพยาบาล

- จากรูปแบบข้างต้นมีวิธีการถ่ายทอดอย่างไร (การบอกเล่า การปฏิบัติให้เห็น)

.....

วิธีการถ่ายทอดความรู้ในการใช้พิษสมุนไพร

- การถ่ายทอดความรู้ในการใช้สมุนไพรในชุมชนทำอย่างไร (การบอกเล่า การปฏิบัติให้เห็น)

.....
.....

- การถ่ายทอดความรู้ในการใช้สมุนไพรระหว่างชุมชนทำอย่างไร (การพบปะแลกเปลี่ยนความรู้)

.....
.....

2.2 การนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ

- เมื่อได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการใช้พืชสมุนไพรสามารถใช้ดูแลรักษาสุขภาพตนเองได้หรือไม่ อย่างไร

- มีการแนะนำให้ญาติพี่น้องใช้สมุนไพรในการรักษาสุขภาพของตนเองหรือไม่ อย่างไร

- มีการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้เกิดความตระหนักและความยั่งยืนหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ความคงอยู่ของชนิดและจำนวนของสมุนไพรในธรรมชาติ

- ชนิดและจำนวนของสมุนไพรแตกต่างจากอดีตหรือไม่ อย่างไร

- มีการสอนให้ลูกหลานปลูกหรือขยายพันธุ์พืชสมุนไพรหรือไม่ อย่างไร

- บริเวณรอบๆ บ้านมีการนำพืชสมุนไพรมาปลูกไว้หรือไม่ อย่างไร

- การเก็บพืชสมุนไพรได้มีการคำนึงถึงการอนุรักษ์เพื่อไว้ใช้วันข้างหน้าหรือไม่

อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ความอุดมสมบูรณ์ของพืชสมุนไพรในธรรมชาติ

- ความอุดมสมบูรณ์ของพืชสมุนไพรในชุมชนเป็นอย่างไร

- ความหลากหลายของพืชสมุนไพรปัจจุบันเป็นอย่างไรแตกต่างจากอดีตหรือไม่

อย่างไร

.....
.....

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาด้านการจัดการ

ความหลากหลายของพืชสมุนไพรเพื่อการรักษาแบบพื้นบ้านของชนเผ่าม้ง

ปัจจัยภายใน

☐ พิธีกรรม ความเชื่อ	☐ แหล่งของพืชสมุนไพร
☐ ประเพณี	☐ ทำเลที่ตั้งที่อยู่อาศัย
☐ วิถีปฏิบัติ	☐ วิถีชีวิตความเป็นอยู่
☐ การเคารพผู้อาวุโส	☐ มีหลักสูตรท้องถิ่นในเรื่องพืช

สมุนไพร

ปัจจัยภายนอก

- ความเชื่อและค่านิยมสมัยใหม่
- วิถีปฏิบัติตามวัฒนธรรมสมัยใหม่
- การส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรม

กิจกรรม การชี้แจงงานวิจัยและแนวทางดำเนินงานวิจัย

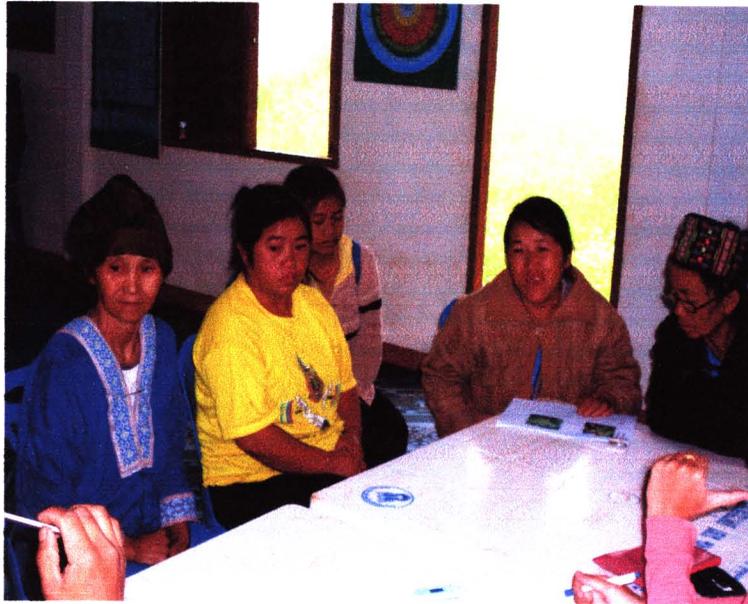

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านพงษ์เทพ แซ่เต๋อ เปิดการประชุมและแนะนำตัว

ชาวบ้านและทีมวิจัยได้ร่วมฟังแนวทางการดำเนินงานวิจัย

กิจกรรมวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน

ทีมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนงานร่วมกัน

กิจกรรมทำแผนที่พืชสมุนไพรและทำปฏิทินฤดูกาล

ทีมวิจัยและกลุ่มแม่บ้านร่วมทำแผนที่พืชสมุนไพร

ทีมวิจัยและกลุ่มแม่บ้านร่วมทำและแสดงความคิดเห็นเรื่องปฏิทินฤดูกาล

กิจกรรมทำแผนที่ชุมชนบ้านขุนช่างเคี่ยน

ทีมวิจัยและกลุ่มแม่บ้านร่วมทำและแสดงความคิดเห็นแผนที่ชุมชนบ้านขุนช่างเคี่ยน

กิจกรรมสำรวจพืชสมุนไพรในชุมชน

ทีมวิจัยและกลุ่มแม่บ้านเดินสำรวจพืชสมุนไพรในชุมชน

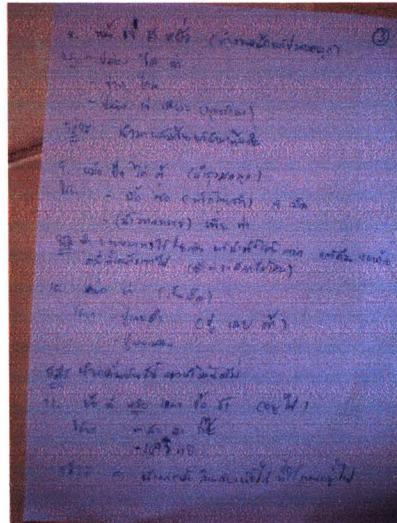
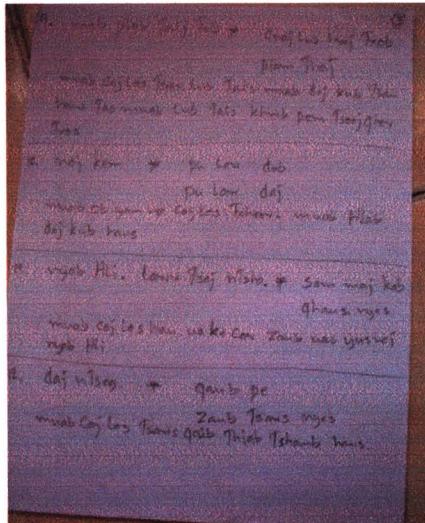

ทีมวิจัย กลุ่มแม่บ้านและผู้ที่สนใจได้ร่วมกันเรียนรู้เรื่องพืชสมุนไพรจากแม่หมอภายในชุมชน

กิจกรรมศึกษาภูมิปัญญาเรื่อง การผสมยาด้วยพืชสมุนไพรแบบพื้นบ้าน บ้านขุนช่างเคี่ยน

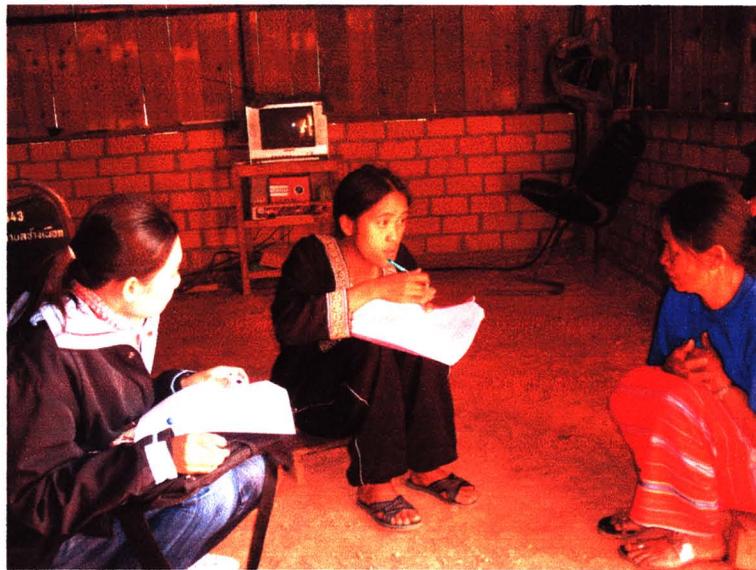
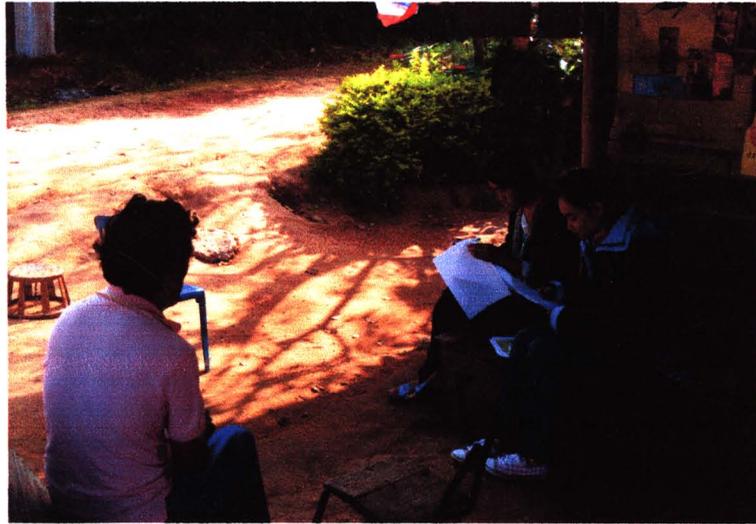
แม่หมอถ่ายทอดความรู้การผสมยาด้วยพืชสมุนไพรแบบพื้นบ้าน และแลกเปลี่ยนกับแม่บ้าน และผู้ที่สนใจ

วิธีการการผสมยาด้วยพืชสมุนไพรแบบพื้นบ้านในการจดบันทึกทั้งภาษาไทยและภาษาพื้นบ้าน(ม้ง)

**กิจกรรมเก็บข้อมูลวิธีการถ่ายทอดความรู้ ผู้รับการถ่ายทอดความรู้ และวิธีการ
จัดการความหลากหลายของพืชสมุนไพร**

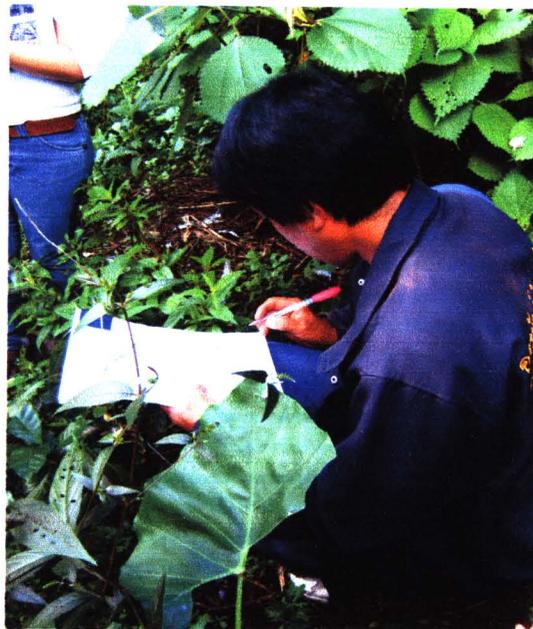

**สัมภาษณ์วิธีการถ่ายทอดความรู้ ผู้รับการถ่ายทอดความรู้ และวิธีการจัดการ
ความหลากหลายของพืชสมุนไพร**

กิจกรรมการสำรวจพืชสมุนไพรในป่า

มุ่งสู่ป่าบ้านชุมช่างเคียนเพื่อสำรวจพืชสมุนไพรในป่า

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านพงษ์เทพ แชน่เต่า ช่วยเขียนภาษาม้ง

มีการสำรวจพืชสมุนไพรเพิ่มเติมในส่วนที่อยู่ไกลเดินทางไปไม่ถึง โดยแม่หมอเป็นคนเก็บ
พืชสมุนไพรมาถ่ายทอด

แม่บ้าน กลุ่มที่สนใจและนักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องพืชสมุนไพรและวิธีการรักษา

กิจกรรมการศึกษาประเพณีปีใหม่ม้ง

กลุ่มตระกูลแซมมารวมกันที่บ้านผู้อาวโสเพื่อทำพิธีกรรม

การ โยนลูกช่วงเป็นการสานสัมพันธ์ของชายหญิงในชุมชน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวพัชธิชา กุลสุวรรณ

วัน เดือน ปีเกิด

27 ธันวาคม พ.ศ. 2528

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2553

เป็นหัวหน้าโครงการแนวทางการสืบทอดภูมิปัญญาด้านการรักษาการเจ็บป่วยด้วยพืชสมุนไพรพื้นบ้าน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชนเผ่าม้งบ้านขุนช่างเคี่ยน อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว.)

พ.ศ. 2553

เป็นทีมวิจัยโครงการแนวทางการพัฒนาพื้นที่อุทยานแห่งชาติคอกสุเทพ-ปุย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว.)

พ.ศ. 2553

เป็นทีมวิจัยโครงการแนวทางเสริมสร้างพลังชุมชนในการจัดการทรัพยากรชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในพื้นที่ บ้านคอกปุย ตำบลสุเทพ บ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช้างเผือก บ้านแม่สา ตำบลโป่งแยง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว.)

